

FYRA PROCENT – EN BRA BÖRJAN

TIO REFORMFÖRSLAG FÖR ETT STARKARE FÖRSVAR

Om författarna

Catarina Kärkkäinen är ordförande för Fria Moderata Studentförbundet och arbetar som ledarskribent. Hon studerar statsvetenskap vid Uppsala universitet.

Sten Storgårds är förbundssekreterare för Fria Moderata Studentförbundet, jurist och tidvis tjänstgörande soldat. I denna rapport argumenterar de för tio reformer för stärkt svensk försvarsförmåga.

Fria Moderata Studentförbundet är ett partipolitiskt fristående förbund av liberala och konservativa studentföreningar vid Sveriges universitet och högskolor. Fler av förbundets rapporter, papper och artiklar hittar du på www.fmsf.se.

Innehållsförteckning

En bra början	4
Fyra procent av BNP	5
Medlemskap i Nato	8
En frihetlig försvarsdoktrin	9
Myndighetsstyrning	10
Personalförsörjning och studenter	11
Statens veto över rikets säkerhet	12
Tillstånd i totalförsvarets intresse	13
Försvarsövningars skyddsvärde	15
Stärkt totalförsvaret inom EU	16
Säkerhetsråd under statsministern	17
Avslutande ord	18

En bra början

Försvaret av medborgarna och deras frihet från yttre och inre hot är det offentligas mest fundamentala uppgift. Det är samhällskontraktets viktigaste löfte, och vad som – i den mån den alls har det – ger staten sin legitimitet.

I Sverige är löftet om försvaret av medborgarnas frihet synnerligen dåligt uppfyllt. Landet har trots ett av världens högsta skattetryck prioriterat allt förutom nattväktarstaten – och i stället tagit formen av en nattvandrarstat i vilken ordning, säkerhet och krisberedskap överläts till andra. Det gäller inte minst försvaret.

Medan resten av världen har rustat upp – har Sverige rustat ned. Läget i omvärlden är allvarligt. Ryssland bedriver krig i Europa och hotar sina grannländer. Östersjöområdet befinner sig i fokus. Även globalt ökar osäkerheten. Mellanöstern präglas av krig och konflikt. USA har ett minskande intresse för omvärlden – medan Kinas internationella ambitioner växer.

Det är dags att Sverige får ett försvar värt namnet. I denna rapport föreslår Fria Moderata Studentförbundet tio angelägna reformer för att återupprätta svensk försvarsförmåga. Fyra procent av BNP vore en bra början. I övrigt föreslår vi följande nio reformer:

- Sök fullvärdigt medlemskap i försvarsalliansen Nato
- Lagg ned Försvarets materielverk och Fortifikationsverket, och överför deras uppgifter till Försvarsmakten
- Anta en svensk frihetlig försvarsdoktrin
- Förenkla för studenter att tjänstgöra i Försvarsmakten
- Stifta en lag som ger staten veto mot kommunala beslut som riskerar rikets säkerhet
- Stifta en lag som tar bort rätten att överklaga tillstånd som är i totalförsvarets intresse
- Reformera skyddslagen för att automatiskt klassa militärövningar som skyddsobjekt
- Utöka Europeiska unionens granskning för direktinvesteringar till att även omfatta investeringar i infrastruktur och känslig teknologi
- Återför ansvaret för krishantering till statsministern och inför ett nationellt säkerhetsråd.

Fria Moderata Studentförbundets presidium

Stockholm, maj 2019

Fyra procent av BNP

Sveriges försvar är underfinansierat. Det saknas resurser både till det mindre omfattande försvar som politikerna i riksdagen själva har beställt genom försvarsbeslutet år 2015, och till det försvar som Sverige egentligen är i behov av.

I dag ställs militärövningar in på grund av bristande resurser. Försvarsmakten har fått i uppdrag att upprätta två brigader – men försöker uppnå förmåga för en – samtidigt som en bred majoritet av riksdagens partier diskuterar en tredje. De ekonomiska prioriteringar som hade behövt göras sker inte. Pengar för reformer finns inte, menar den socialdemokratiska regeringen och dess samarbetspartier.

Försvarsbeslutet år 2015 må ha som ambition att upprusta försvaret. Denna ambition har dock aldrig nått någon budgetproposition. Socialdemokraterna vill inte skjuta till medel alls. De borgerliga partierna vill *på sikt* satsa 2 procent av BNP på försvaret. Det är inte tillräckligt, och hade inte varit det ens om satsningen skedde i närtid. Redan i dag när Sverige lägger 1 procent på försvaret tvingas övningar ställas in.

Redan perioden 2009–2015 underfinansierades Försvarsmakten med 4–6 miljarder, enligt Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI. Sedan försvarsbeslutet år 2015 har hela det ekonomiska tillägget på 10 miljarder för perioden 2016–2020 försvunnit genom det försvarsprisindex som har dränerat försvarets ekonomi.¹ Försvarsanslaget som del av BNP (%) är dessutom på historiskt låga nivåer.

Medan resten av världen har rustat upp – har Sverige rustat ned. Den »upprustning« som riksdagen nu har beslutat om räcker inte långt i att åtgärda detta. Det saknas resurser för att Försvarsmakten efter år 2020 ens skall kunna behålla den begränsade förmåga den har i dag. Ett anslag på 2 procent skulle troligtvis rädda det försvar som vi redan har planerat för. Ett anslag på 4 procent skulle innebära en reell ökning av vår förmåga.

¹ FOI, Strategisk utblick 7 2017.

Räknat på 2018 års BNP skulle 4 procent innebära ett anslag på 191 miljarder kronor till Försvarsmakten. Det är ett betydande belopp – men inte ett som är omöjligt att frigöra ur statens budget. Det skall ses i kombination med de utökade uppgifter som vi föreslår att Försvarsmakten får – genom att Försvarets Materielverk och Fortifikationsverkets verksamheter infogas i Försvarsmakten.

Satsa 4 procent av BNP på försvaret!

Försvarsutgifternas utveckling år 1975–2017.²

År	Försvarsutgifter som % av BNP
1975	3,1
1980	3,0
1985	2,6
1990	2,6
1995	2,2
2000	1,8
2005	1,4
2010	1,2
2015	1,1
2017	1,0

Försvarsutgifternas utveckling år 2000–2015. Fasta priser USD.³

Område/Land	Försvarsutgifternas utveckling
Världen	+55%
Europa	+16%
Norden (exkl Sverige)	+19%
Ryssland	+216%
USA	+44%
Sverige	-14%

² Försvarets andel av BNP, Försvarmakten, <https://www.forsvarsmakten.se/sv/om-myndigheten/ekonomisk-planering-och-redovisning/forsvarets-andel-av-bnp/>

³ FOI, Strategisk utblick 7 2017.

Medlemskap i Nato

Svensk försvars- och säkerhetspolitik bör utformas i samarbete med de länder och aktörer som delar våra värderingar och intressen. Höjda försvarsanslag och utveckling av vår nationella försvarsförmåga bör kombineras med fullvärdigt medlemskap i Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) – den allians som sedan år 1949 har varit den reella garanten för Europas säkerhet.

Stabiliteten i Östersjöområdet är viktig för Sverige, och Sverige är viktigt för stabiliteten i Östersjöområdet. När den ryska militära upprustningen fortgår med stor styrka och fokus på Östersjöområdet bör Sverige fundera på vad vi kan göra för att minska risken för kris eller krig i regionen, och därmed också risken för angrepp mot landet. Sverige är geografiskt stort och täcker en stor del av Rysslands operationsområde. Räckvidderna för ryska luftvärns- och sjömålssystem når Sverige både i norr och i söder. Nere vid Kaliningrad är det även synnerligen enkelt för Ryssland att skära av Baltikum från resten av Europa.

Sverige skulle kunna hjälpa till att öka Natos avskräckningsförmåga (ergo öka trovärdigheten i att Nato kan försvara Baltikum) genom att a) göra det riskfyllt för Ryssland att låna svenskt territorium, genom att b) stärka vårt försvar (och hindra Ryssland från att skapa en mur på svenskt territorium), och c) bli medlemmar i Nato (vilket ökar trovärdigheten i a, då vi kan få hjälp snabbare). Det skulle inte bara försvåra en framtida rysk intervention; huruvida Nato har trovärdighet och vilja att skydda Baltikum påverkar även hur sannolikt det är att Ryssland alls genomför en sådan operation.

I höstas genomfördes *Trident Juncture 18*, en av Natos största övningar. Övningen pågick i ungefär en månad, och Sverige var en av två partnerländer till Nato som deltog. Övningen ägde primärt rum i Norge, Nordatlanten, Island, Östersjön och Sveriges och Finlands luftrum. USA baserade för första gången en hel flygdivision i Sverige under en övning. Det var också den största militära övningen i Norge sedan kalla kriget.

Att Sverige deltog i en övning kopplad till artikel fem i Natostadgan var nytt. Det var ett viktigt steg i en positiv riktning – men mer bör göras. Sveriges försvar är utformat för att bygga säkerhet gemensamt med andra, men vi står fortfarande utanför försvarsalliansen. Som medlemmar i Nato skulle vi få inflytande, vara täckta av försvarsgarantin och hjälpa till att stärka Natos ställning i regionen.

Sök fullvärdigt medlemskap i Nato!

En frihetlig försvarsdoktrin

Sverige ingår i ett större sammanhang. Det handlar både om att våra intressen är intimt sammanbundna med våra nordiska grannars – vi kan aldrig stå utanför en militär konflikt runt Östersjön och har en skyldighet gentemot såväl oss själva som våra grannar att försvara friheten i Norden – och om att vi ingår i en värdegemenskap med andra västliga demokratier.

Svensk försvars- och utrikespolitik har genomgått stora förändringar sedan murens fall. I våra försvarsdoktriner genom åren kan utvecklingen skönjas.

Kalla kriget: Militär alliansfrihet i fred, syftande till neutralitet i krig.

År 1992: Sveriges militära alliansfrihet, syftande till att vårt land skall kunna vara neutralt i händelse av krig i vårt närområde, består.

År 2002: Sverige är militärt alliansfritt. Denna säkerhetspolitiska linje, med möjlighet till neutralitet vid konflikter i vårt närområde, har tjänat oss väl.

År 2004: Det är svårt att föreställa sig att Sverige skulle ställa sig neutralt i händelse av ett väpnat angrepp mot ett annat EU-land.

År 2009: Medlemskapet i EU innebär att Sverige ingår i en politisk allians, där medlemsländer inte har försvarsförpliktelser i förhållande till varandra, men tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet. I detta ligger att en neutralitetsoption inte är möjlig vid en konflikt i närområdet.

År 2015: Sverige försvaras enskilt och tillsammans med andra länder.

I utrikesdeklarationen år 2019 undersök Margot Wallström återigen att Sverige skall vara alliansfritt, och att det tjänar oss väl. En gammaldags socialdemokratisk utrikespolitik gör sig påmind. Utrikespolitiken under Wallström har dessutom inneburit stöd till diktaturer för den egna kandidaturen till FN:s säkerhetsråd, ensidiga fördömanden av Mellanösterns enda demokrati Israel och ett ointresse för relationerna till länder i Östersjöområdet och våra västerländska vänner i Nato.

Sveriges försvarsdoktrin bör i stället fokusera på den säkerhetspolitiska region som vi ingår i, internationella relationer som bidrar till friheten i världen, samt nära samarbete med alla som ingår i den västerländska värdegemenskapen.

Anta en frihetlig försvarsdoktrin!

Myndighetsstyrning

En försvarsmakt är ett system av system. Det är inte bara utbildning av elitsoldater som bygger ett starkt försvar. Alla delar måste fungera. Försvarsmakten har behov av unika materielinköp och lokaler anpassade för militär verksamhet. Av den anledningen är det ett problem att Försvarsmakten inte får göra sina egna upphandlingar eller äga sina egna garnisoner.

Tanken att organisera fortifikationer och hyresgästen Försvarsmakten i separata myndigheter bygger på idén om *new public management*. Genom hyror även för statliga myndigheter skall effektiviseringar från marknadsekonomin även finnas i statsförvaltningen. Problemet är att konkurrens knappast kan uppstå givet att marknaden för militära anläggningar är tämligen begränsad. FOI har räknat ut att cirka 10 miljarder – hela det ekonomiska tillägget för perioden 2016–2020 i försvarsbeslutet år 2015 – har försvunnit genom det försvarsprisindex som fastställs av regeringen. Politikerna ger med den ena handen, och tar med den andra.⁴

Vilket materiel i form av till exempel vapensystem och uniformer som skall köpas in bör styras direkt av Försvarsmaktens behov. De taktiska avvägningarna måste styra vad som behövs, och i detta bör beslutskedjan utgå från de militära befattningshavarna snarare än en civil myndighet som Försvarets materielverk. Försvarets materielverk bör därmed läggas ned och dess uppgifter överförs direkt till Försvarsmakten.

Samma sak gäller de militära anläggningar som har överförts från Försvarsmakten till Fortifikationsverket. Försvaret dräneras på pengar när man tvingas betala hyra till en annan myndighet, som dessutom lyder under ett annat departement. Syftet med att förvalta de militära fortifikationerna bör vara för att stärka svensk försvarsförmåga. Ägandet bör därför återgå till den enda myndighet som har nytta av garnisonerna – Försvarsmakten.

Lägg ned Försvarets materielverk och Fortifikationsverket och överför deras uppgifter till Försvarsmakten!

⁴ FOI, Vart tog pengarna vägen? – Försvarsprisindex och dess effekt på anslagen för försvarsmateriel.

Personalförsörjning och studenter

Försvarmakten har stora personalförsörjningsproblem. Platserna till officersutbildningarna fylls inte, och antalet rekryterade och tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän når inte upp till målnivåerna. Officersförbundet har kallat läget för *en akut krisfråga*.

Runt 25 procent av dagens yrkesofficerskår kommer att ha uppnått pensionsålder år 2025. Många slutar dessutom både under sin utbildning och inom några år efter examen.

I den mån politiker och opinionsbildare alls bryr sig om försvaret talar de gärna om vilka ubåtar, flygplan och luftvärnssystem man borde satsa mer pengar på. Det är lätt att få med sig människor på att vi behöver en Jas 39 Gripen till – ty det är konkret och går att förstå.

Sanningen är dock att det inte spelar någon roll hur mycket materiel och vapensystem som politiker investerar i om frågan om personalförsörjning inte löses. Försvarmakten behöver bli en attraktiv arbetsplats avseende löner, villkor och arbetsmiljö.

En viktig grupp för försvarmakten att attrahera är studenter. I konkurrensen mellan unga, begåvade och driftiga personer behöver Försvarmakten vara konkurrenskraftig. Sverige har i detta att lära av USA där militärutbildning och akademiska utbildningar ofta går att kombinera genom övningar på sommarlov och utbildningar på kvällar och helger under de år man studerar vid ett universitet.

Vi föreslår även att staten bör avskriva CSN-lån för den som under sina studier fullgör en militär grundutbildning. Det skulle innebära både en öppning för Försvarmakten att locka unga akademiker till yrket och incitament för studenten att fullfölja sina studier.

Gör det enklare för studenter att tjänstgöra i Försvarmakten!

Statens veto över rikets säkerhet

I Sverige är det kommunala självstyret starkt. Det är i grunden positivt att beslut fattas så nära berörda människor som möjligt, och att olika modeller för offentlig förvaltning kan prövas i kommunerna. I vissa frågor bör man dock snarare inspireras av den inte sällan åberopade europeiska subsidiaritetsprincipen som innebär att beslut skall fattas på rätt – inte nödvändigtvis lägsta möjliga – nivå.

När Region Gotland hyr ut Slite hamn till Ryssland bjuder man in ett säkerhetspolitiskt hot till svensk mark. Detsamma gäller Karlshamns kommun som i sin hamn upplåter lager till det ryska gasrörsprojektet, eller Lysekils hamn i vilken kommunen vill låta den kinesiska staten göra stora investeringar. Kommunalråden har inte sällan snäva ekonomiskt perspektiv i detta.

Från kommunalt perspektiv tittar vi på arbetsmarknad och ekonomi. Säkerhetspolitiken angår riksdag och regering.

Det sade Jan-Olof Johansson (S) som är kommunalråd i Lysekil.⁵ Han konstaterar att säkerhetspolitik inte ingår i den kommunala kompetensen. Regeringen i sin tur har ingen möjlighet att freda svenska riksintressen i kommunerna.

Beslut som rör rikets säkerhet angår hela Sverige. Försvarsmakten är ett riksintresse och en nationell myndighet. Den bör inte delas upp på 290 kommuner. Det bör heller inte beslut som innebär stora risker för svensk säkerhet och berör viktig infrastruktur som hamnar, flygplatser och vägar. Därför bör ett statligt institut ha i uppgift att pröva och upphäva kommunala beslut som hotar rikets säkerhet.

Prövningen bör vara självständig och juridisk. En särskild lag som definierar när ett förvaltningsbeslut i en kommun blir av säkerhetspolitisk betydelse bör instiftas. Försvarsunderrättelsedomstolen har redan den infrastruktur och det säkerhetspolitiska kunnande som behövs för att kunna tolka och tillämpa den nya lagen. Domstolen har dessutom i sin senaste årsredovisning efterlyst fler arbetsuppgifter för att kunna öka sin personalstyrka som i nuläget är precis så stor att arbetet fungerar, men mycket sårbar vid sjukdom eller pensionsavgångar.⁶

Stifta en lag som ger staten veto mot kommunala beslut som riskerar rikets säkerhet!

⁵ Svenska Dagbladet, 15/1 -18, "Ingen risk" att Kina äger Sveriges största hamn.

⁶ Försvarsunderrättelsedomstolen. Årsredovisning avseende år 2018.

Tillstånd i totalförsvarets intresse

Det finns mycket som försvårar starkt svensk försvarsförmåga. Ett fungerande försvar ställer krav på staten att väga motstridiga intressen mot varandra – som miljöintressen och försvarsintressen. Den ökade ambitionen med Försvarmakten de senaste åren har gjort frågan om hur man prioriterar de olika intressena mer och mer angelägen.

I dag kringskärs Försvarmaktens möjlighet att öva av den civila byråkratin. Det sker inte sällan att myndigheter, miljöorganisationer och enskilda överklagar Försvarmaktens tillstånd att genomföra övningar på sina egna skjutfält och övningsområden – och att de får rätt – på grund av bland annat miljöregler och bullernivåer.

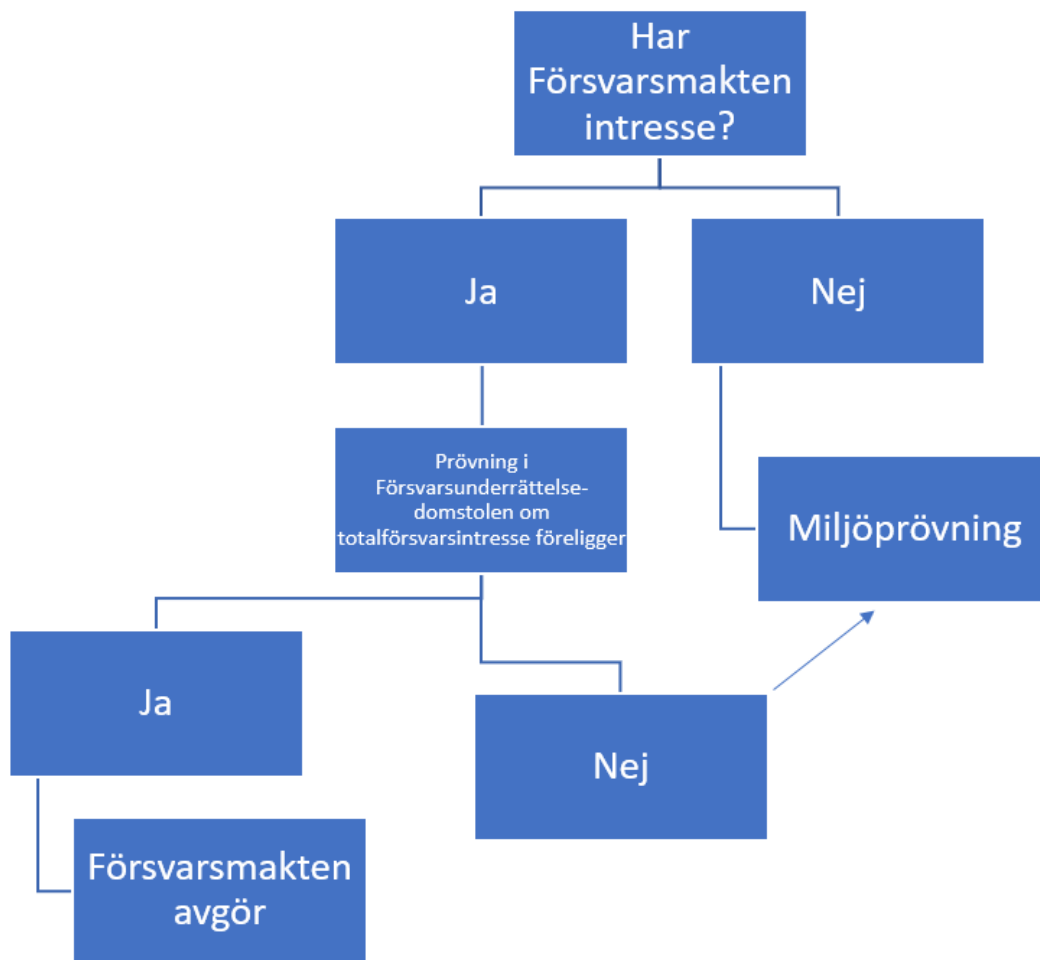
Once we have cut expenditure to the extent where our security is imperiled, we have no houses, we have no hospitals, we have no schools. We have a heap of cinders.

Myndigheter, organisationer och enskilda har naturligtvis intressen som i det allra mesta är värda att ta i beaktande. Vad gäller just Försvarmaktens tillstånd att öva bör man dock betrakta ovan citat av Storbritanniens försvarsminister år 1964–1970 Denis Healey. Försvarmaktens intressen måste prioriteras helt enkelt därför att resten av vårt samhälle skall kunna fungera.

Vår miljölagstiftning liksom all annan lagstiftning bygger på att den svenska statens jurisdiktion försvaras, och att det svenska rättsskipandet gäller. Land skall med lag byggas, och försvaras av våra soldater och sjömän. De måste kunna öva i fred för att försvara oss i händelse av krig – och det är ett riksintresse som står över andra.

Vi menar därför att rätten att överklaga tillstånd som är i totalförsvarets intresse – som övningstillstånd – bör tas bort. En självständig rättslig prövning bör ske för att bedöma huruvida totalförsvarsintresse föreligger, och är det fallet behöver prövning av miljötillstånd inte ske. Liksom med kommunala beslut och prövning om rikets säkerhet föreslår vi att en särskild lag instiftas som definierar försvarsintresse och att Försvarsunderrättelsesdomstolen får i uppgift att tolka och tillämpa.

Stifta en lag som tar bort rätten att överklaga tillstånd som är i totalförsvarets intresse!

Försvarsövningars skyddsvärde

I dag är ett återkommande problem vid militära övningar det relativt nya fenomenet med drönare som flyger över övningsområden.

Vi har sett uav:er [drönare] på nästan alla platser där vi är. Det handlar om allt från väldigt enkla till mycket avancerade uav:er. Det är svårt att säga vem som opererar dem och var de kommer ifrån, men vi har sett ett ökat intresse för Försvarsmaktens alla övningar.

Det sade överste Claes Isoz, flottiljchef för F 21 i Luleå, i samband med en övning i Uppsala. Utsagan ger skäl till oro. Militära övningar behöver till sin natur vara hemliga. Mönster och rutiner som övas är sådant som den som vill skada svensk försvarsförmåga har stor nytta av. Med moderna drönare har spionage mot svensk militär blivit enklare och vanligare.

För många befälhavare har det varit otydligt vilka befogenheter man har att freda sig från drönares spionage. Behovet av tydligare befogenheter för att skarpt skydda Försvarsmaktens övningsverksamhet gäller all form av spionage och främmande underrättelseverksamhet vilka bedöms som stora hot mot militärövningar. Försvarsmaktens fasta garnisoner förklaras alltid som skyddsobjekt enligt skyddslagen vilket innebär större befogenheter för vaktpersonalen. Även viss övningsverksamhet skyddas genom tillfälliga beslut om skyddsobjekt, men det är långt från alla.

Vi föreslår att Försvarsmaktens övningar bör skyddas som skyddsobjekt per automatik. Skyddslagen innebär att det råder tillträdesförbud och avbildningsförbud av skyddsobjekt. Den juridiska prövningen om skyddslagen är tillämplig bör tydliggöras genom att skyddslagen ändras så att den omfattar all militär fysisk verksamhet. Vi föreslår även att rätten att skjuta ned eller på annat sätt styra bort drönare som närmar sig skyddsobjekt stärks. Varken främmande makt eller inhemska nyfikna journalister bör kunna röja information från Försvarsmaktens övningar.

Reformera skyddslagen för att automatiskt klassa militärövningar som skyddsobjekt!

Stärkt totalförsvaret inom EU

Samhället har genomgått stora förändringar sedan Sverige senast bedrev en planering för totalförsvaret. Globaliseringen har inneburit att infrastruktur och försörjningsflöden av varor och tjänster har sammankopplats med andra länder i en högre utsträckning än tidigare – utan att vi tillräckligt har reflekterat kring konsekvenserna för totalförsvaret.

Infrastruktur är av högsta säkerhetspolitiska betydelse. Kontrollen av hamnar, flygplatser och vägar är också avgörande delar i kontrollen av ett land. I planeringen av försvaret måste även infrastrukturen tas i beaktande.

Investeringar från främmande makt som gör stora infrastruktuursatsningar är ett tilltagande fenomen i Sverige och Europa – inte minst på grund av det kinesiska infrastrukturprojektet *Ett bälte, en väg*. Sedan år 2016 ägs Piraeushamnen utanför Aten av Kina och ger landet en direkt väg in i Europa. År 2017 lade Grekland sedan in veto inom Europeiska unionen för att stoppa gemensam kritik av Kinas kränkande av mänskliga rättigheter.

Det kinesiska projektet fortgår. Nyligen besökte president Xi Jinping Italien och gjorde en överenskommelse om liknande investeringar i landet. Det riskerar att skada hela EU när medlemsländer gör sig beroende av ett annat land och låter sina ekonomiska intressen och främmande makts säkerhetspolitiska intressen styra hur man agerar inom samarbetet.

Europeiska unionen har nyligen antagit en förordning som inrättar ett ramverk för granskning av utländska direktinvesteringar i EU. Det innebär att det kommer att finnas gemensamma ramar för medlemsstater och EU-kommissionen att utöva granskning av utländska direktinvesteringar. Denna förordning handlar enbart om ägarskap i företag. Vi menar att detta ramverk och granskning bör utökas för att även omfatta investeringar i infrastruktur och känslig teknologi.

Utöka Europeiska unionens granskning för direktinvesteringar till att även omfatta investeringar i infrastruktur och känslig teknologi!

Säkerhetsråd under statsministern

Sedan år 2014 är ansvaret för krishantering i Regeringskansliet lagt på en tjänsteman i justitiedepartementet. Förmågan att försvara Sverige är avhängig förmågan att leda det politiska beslutsfattandet vid kris och krig. Det är därför av största vikt att informationsöverföring i Regeringskansliet leds effektivt.

Regeringens arbete beskrivs ofta som ett kollektivt beslutande organ i vilket alla beslut fattas kollegialt. Det är en sanning med modifikation då regeringens kollektiva beslutsfattande kretsar kring en enda person – statsministern. Statsministern kan när som helst byta ut övriga statsråd, och för ett regeringsbeslut krävs endast fem närvarande ministrar. Inga formkrav på besluten finns och alla statsråd kan reservera sig mot ett beslut som träder i kraft så länge statsministern signerar beslutet. Den svenska regeringens beslutsfattande är kort sagt ett uttryck för statsministerns åsikt. För underbyggda åsikter krävs information.

It-skandalen i Transportstyrelsen år 2017 visade med all önskvärd tydlighet vad som kan bli resultatet av bristande ledning av informationshanteringen i regeringsarbetet. En promemoria från Säpo som varnade för hot mot rikets säkerhet landade på justitiedepartementet och nådde aldrig regeringschefen. Ingen stoppade därför den utlokalisering av känslig data som skedde, och som skall ha röjt identiteten på bland annat svenskar som i hemlighet arbetar för rikets säkerhet. Det är under all kritik.

För att statsministern skall kunna uppfylla regeringsformens krav på beredning av regeringsärenden och säkerställa en struktur i Regeringskansliet för fungerande informationsöverföring bör ett nationellt säkerhetsråd under statsministerns ledning instiftas. Säkerhetsrådets uppgift skall vara att över tid samla information som är relevant för statsministerns skyldighet att fatta beslut som rör rikets säkerhet, samt att snabbt kunna samla statsministern och relevanta befattningshavare vid kris och krig.

Återför ansvaret för krishantering till statsministern och inför ett nationellt säkerhetsråd!

Avslutande ord

Med dessa reformer skulle Sverige få ett försvar värt namnet. Fyra procent av BNP till försvaret och samlade uppgifter och ägande skulle ge Försvarmakten goda möjligheter att bygga upp vår förmåga. Fullvärdigt medlemskap i försvarsalliansen Nato och en svensk frihetlig försvarsdoktrin skulle hjälpa oss att bygga vår säkerhet tillsammans med andra.

Förenkling för studenter att tjänstgöra i Försvarmakten – genom möjlighet att kombinera militärutbildning och akademiska utbildningar och rätt att avskriva CSN-lån för den som under sina studier fullgör en militär grundutbildning – skulle göra mycket för den viktiga personalförsörjningen. Statligt veto mot kommunala beslut som riskerar rikets säkerhet, och utökad granskning inom Europeiska unionen av investeringar i infrastruktur och känslig teknologi, skulle hjälpa oss att skydda den infrastruktur som är en kritisk del av totalförsvaret.

Stärkt skydd av försvarets övningar – genom borttagen rätt att överklaga tillstånd och automatisk klassning av övningsområden som skyddsobjekt – skulle säkerställa att Försvarmakten faktiskt kan öva i fred för att försvara oss i händelse av krig. Återinfört ansvar för krishantering till statsministern och införande av ett nationellt säkerhetsråd skulle stärka det politiska beslutsfattandet vid kris och krig, och förhoppningsvis göra att vi kan undvika fler situationer som vid it-skandalen.

Det är statens mest fundamentala uppgift och ansvar att säkerställa att försvaret av medborgarna och deras frihet från yttre och inre hot fungerar. Det bör ligga i alla svenska politiker och partiers intresse att den svenska försvarsförmågan är god. Borgerligheten – med sina liberala och konservativa värderingar – har dock ett särskilt ansvar för detta.

Det är ett ansvar som behöver tas varje dag och aldrig försummas. Storbritanniens premiärminister Margaret Thatcher sammanfattade det väl år 1982: **Peace, freedom and justice are only to be found where people are prepared to defend them.**

**Fria Moderata
Studentförbundet**

www.fmsf.se